

Tisková zpráva
Lucemburk 24. června 2021

Pomoc EU určená producentům mléka po ruském zákazu dovozu nebyla dostatečně zacílená

Evropská unie přijala na podporu zemědělců během narušení trhu s mlékem v letech 2014–2016 plošná opatření. Její reakce na ruský zákaz mléčných výrobků byla pohotová. Skutečné potřeby producentů však nebyly dostatečně posouzeny a poskytnutá podpora nebyla dostatečně zacílená, uvádí se ve zprávě Evropského účetního dvora (EÚD). EU se snaží uplatnit zkušenosti získané během narušení trhu v letech 2014–2016 k tomu, aby zlepšila své řízení potenciálních krizí v odvětví mléka v budoucnu.

Počátkem roku 2010 zemědělci v některých členských státech EU využili vyšší ceny mléka, které dosáhly vrcholu v roce 2014, a výrazně zvýšili produkci mléka. V srpnu 2014 zakázala Ruská federace v reakci na sankce EU v souvislosti se situací na Ukrajině dovoz mléčných výrobků z členských států, a to v době, kdy se zpomalil vývoz EU do Číny. To vše vedlo v celém odvětví až do poloviny roku 2016 k nerovnováze mezi nabídkou a poptávkou. Společná zemědělská politika (SZP) má mechanismy, které toto riziko zmírňují, včetně přímých plateb určených ke stabilizaci příjmů zemědělců, intervenčních zásahů na trzích, označovaných jako „záchranná síť“, jejichž cílem je podporovat ceny dočasným odstraněním přebytků, a výjimečných opatření reagujících na narušení trhu.

„Produkce mléka je významnou částí zemědělského odvětví EU a Evropská komise spolu s členskými státy skutečně podnikla určitá opatření, aby během narušení trhu v letech 2014–2016 podpořila příjmy zemědělců,“ uvedl člen Evropského účetního dvora odpovědný za zprávu Nikolaos Milionis. *„Aby však mohla na možné krize v tomto odvětví v budoucnosti reagovat efektivněji, musí být lépe připravena.“*

Auditoři dospěli k závěru, že Evropská komise reagovala na ruský zákaz pohotově. Poté, co odhadla objem zmařeného vývozu másla, sýrů a dalších mléčných výrobků, vydala již koncem roku 2014 první balíček výjimečné finanční podpory pro zemědělce v pobaltských státech a Finsku, které byly situací zasaženy nejvíce. Zároveň však upozorňují, že Evropské komisi trvalo dlouho, než začala řešit vzniklou nerovnováhu na trhu. Komise poskytla v rámci celé EU přibližně

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

390 milionů EUR z rozpočtu EU na dobrovolné snížení produkce. Avšak v reakci na historicky nízké ceny řada zemědělců již svou produkci snížila ještě před zavedením těchto podpůrných opatření.

Navzdory účinku přímých plateb na stabilizaci příjmů (podíl přímých plateb na příjmech zemědělských podniků produkujících mléko dosáhl v letech 2015 a 2016 kolem 35 %) může náhlý pokles cen vyvolat pro producenty mléka problémy s likviditou. Komise se snažila tuto záležitost vyřešit, ale neposoudila rozsah platebních potíží zemědělských podniků produkujících mléko a mléčné výrobky. Auditoři zjistili, že při alokaci rozpočtu hrála hlavní roli výše dostupných zdrojů a nikoliv skutečné potřeby. Členské státy upřednostňovaly výjimečná opatření, jejichž provedení bylo jednoduché, a volily plošnou distribuci finančních prostředků, aniž by podporu výrazněji zacílily.

Pro financování výjimečných opatření v období 2014–2016 Komise zvažovala možnost využít rezervu pro případ krizí v odvětví zemědělství. Nakonec tak neučinila. Aby byla Komise připravena na budoucí krize, způsobené například pandemií, snaží se využít nabyté zkušenosti. Pro SZP na období 2021–2027 konkrétně navrhuje flexibilnější uplatňování rezervy pro případ krizí, aby se tak posílila role a potenciální dopad této rezervy. Zatím však dostatečně neposoudila účinky opatření přijatých členskými státy, přestože by to mohlo výrazně přispět k větší připravenosti na případná narušení trhu v budoucnu, uvádějí auditoři.

Základní informace

Produkce kravského mléka je svou hodnotou (59,3 miliardy EUR v roce 2019) druhým největším zemědělským odvětvím v EU a v současné době na něj připadá asi 14 % zemědělské produkce. Mezi hlavní země produkující mléko v EU patří Německo, Francie, Nizozemsko, Polsko, Itálie a Irsko. V letech 1984–2015 uplatňovala EU systém mléčných kvót, který měl omezit celkovou produkci mléka v EU. Od roku 2009 se celkové kvóty členských států postupně zvyšovaly až do roku 2015, kdy byl systém zrušen.

V prosinci 2019 EÚD informoval o využití [výjimečných opatření ke stabilizaci příjmů zemědělců v odvětví ovoce a zeleniny](#). Dnešní zpráva se zaměřuje na producenty mléka v EU.

Zvláštní zpráva č. 11/2021 „Mimořádná podpora pro producenty mléka v EU v letech 2014–2016 – potenciál ke zlepšení budoucí účinnosti“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu) ve 23 jazycích EU.

EÚD předkládá své zvláštní zprávy Evropskému parlamentu a Radě EU a také dalším zainteresovaným stranám, jako jsou národní parlamenty, subjekty působící v příslušném odvětví a zástupci občanské společnosti. Valná většina doporučení předložených v našich zprávách se realizuje.

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547